

## جهانی‌سازی و منطقه‌گرایی در معماری معاصر: تعامل یا تقابل\*

دکتر قادر بایزیدی\*\*، دکتر ایرج اعتصام\*\*\*، دکتر فرح حبیب\*\*\*\*، دکتر مصطفی مخابراتی امرئی\*\*\*\*

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۱۱/۳۰ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۲/۱۰/۱۴

### چکیده

جهانی‌سازی فرایندی پیچیده و چند وجهی است که فشردگی فزایندهٔ زمان و مکان و سرعت بخشی تعاملات بین‌فرهنگی را سبب شده، همسانی و همگونی را تداعی می‌کند. منطقه‌گرایی دیدگاهی تحلیلی و انتقادی است که بر حفظ ویژگی‌های خاص مکان و برجسته نمودن تفاوتها، تأکید دارد. مقاله می‌کوشد تا از رهگذر مطالعه و تدقیق دو فرآیند جهانی‌سازی و رویکردهای نوین منطقه‌گرایی، نوع رابطهٔ میان آنها در اثرگذاری بر معماری معاصر را مورد کنکاش قرار دهد. روش تحقیق، توصیفی - تحلیلی و متکی بر تکنیک تحلیل محتوا می‌باشد. نتایج مطالعات حاکی از آن است که درونمایهٔ چند وجهی جهانی‌سازی نشان از وجود نوعی هم‌زمانی روندهای همگون‌ساز و ناهمگون‌ساز در ماهیت این فرایند دارد و رویکردهای نوین منطقه‌گرایی نیز، در پی ایجاد تنوع در حین سود بردن از مزایای جهانی‌اند. بنابراین مابین پدیده‌های مذکور، تعاملی دوسویه در جریان است که حاصل آن، شکل‌گیری نوعی معماری پیوندی و تعامل جهانی منطقه‌ای در معماری معاصر است.

### واژه‌های کلیدی

جهانی‌سازی، منطقه‌گرایی، تعامل جهانی منطقه‌ای، معماری پیوندی

\* این مقاله برگرفته از رساله دکتری قادر بایزیدی با عنوان جهانی‌سازی و منطقه‌گرایی در معماری معاصر ایران است که به راهنمایی دکتر ایرج اعتصام و مشاوره دکتر فرح حبیب و دکتر مصطفی مخابراتی امرئی در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات به انجام رسیده است.

\*\* دانش‌آموخته دکتری معماری، گروه معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (مسئول مکاتبات)

Email: q\_Bayzidi@srbiau.ac.ir

Email: Irajtessam@hotmail.com

Email: F.habib@srbiau.ac.ir

Email: Mokhtabm@modares.ac.ir

\*\*\* استاد، گروه معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

\*\*\*\* استاد، گروه معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

\*\*\*\*\* استاد دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده هنر و معماری، تهران، ایران